

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

26 Μαρτίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς: α) Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Κωνσταντίνο Σκρέκα, β) Υποδομών και Μεταφορών, κ. Κωνσταντίνο Καραμανλή, γ) Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σπήλιο Λιβανό.

Θέμα: «Ακραία καιρικά φαινόμενα αποκαλύπτουν σοβαρές ελλείψεις σε γεωργικό και περιβαλλοντικό σχεδιασμό και υποδομές: το παράδειγμα της Πεδιάδας Αργινίου.»

Κύριοι Υπουργοί.

Η περίπτωση της βροχόπτωσης 26ης Ιανουαρίου 2021 και οι επιπτώσεις της στο οικοσύστημα της Πεδιάδας Αργινίου

Στις 26 Ιανουαρίου 2021 η περιοχή του Αργινίου επλήγη από πολύ ισχυρές βροχοπτώσεις οι οποίες προκάλεσαν σοβαρά προβλήματα τόσο στις αγροτικές περιοχές όσο και στους οδικούς άξονες που μετατράπηκαν σε χειμάρρους. Συγκεκριμένα, σύντομο χρονικό διάστημα τεράστιες ποσότητες νερού κατέκλυσαν μια ευρεία έκταση της πεδιάδας που βρίσκεται γύρω από τη λίμνη Λυσιμαχία, με συνέπεια καλλιεργήσιμες εκτάσεις γης υψηλής γεωργικής παραγωγικότητας να καλυφθούν από νερό, μεταπίπτοντας ουσιαστικά σε μη καλλιεργήσιμες για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η κάλυψη αυτή.

Η Λυσιμαχία είναι τεκτονικής προέλευσης αλλά πρωσχοσιγενούς χαρακτήρα σήμερα λίμνη κοντά στην κοινότητα Λεύκα του Δήμου Αργινίου. Εκτείνεται στην ευρύτερη λεκάνη απορροής του ποταμού Αχελώου, ενώ μαζί με τις λίμνες Τριχωνίδα, Αμβρακία και Οζερού συναποτελούσε κάποτε ενιαία λίμνη. Μαζί με την Τριχωνίδα, η Λυσιμαχία περιέχεται στον εθνικό κατάλογο NATURA 2000. Επίσης, η Λυσιμαχία δέχεται τις υπερχειλίσεις της λίμνης Τριχωνίδας και τις απορροές του ρέματος Ερμίτσα, οι οποίες είναι ιδιαίτερα ογκώδεις κατά τη χειμερινή περίοδο.

Η λίμνη Λυσιμαχία εμφανίζει τις ακόλουθες απώλειες υδάτων:

Α. Μέσω ρυθμιστικού τεχνικού έργου εισόδου στην κεφαλή της σήραγγας Λυσιμαχία στα νοτιοδυτικά, το νερό οδηγείται προς δύο αρδευτικές διώρυγες. Τη διώρυγα Δ20 που τροφοδοτεί τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις της γεωγραφικής περιοχής των Οινιάδων και τη διώρυγα Δ28 που αρδεύει τις καλλιέργειες του Μεσολογγίου (συνολική αρδευόμενη έκταση 200.000 στρέμματα) κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου, οπότε και αυξάνονται οι ανάγκες σε αρδευτικό νερό. Κατά τη χειμερινή περίοδο οι προαναφερόμενες διώρυγες παραμένουν

κλειστές. Παλαιότερα, μέρος των υδάτων της Λυσιμαχίας κατέληγε στη λιμνοθάλασσα του Αιτωλικού, όμως το έργο αυτό εγκαταλείφθηκε λόγω παρενεργειών στον αρδευτικό πλούτο και γενικότερα στο βιότοπο της Λιμνοθάλασσας. Η σήραγγα Λυσιμαχίας, μήκους 6450 μέτρων και παροχετευτικής ικανότητας 45-77 m³/sec, έχει σαν κύριο σκοπό τη διατήρηση της στάθμης της λίμνης σε υψόμετρο μεταξύ +12,5 και +14,5 m.

Β. Προς τον Αχελώ, μέσω της τάφρου Δίμηκου στα βορειοδυτικά της λίμνης, παροχετευτικότητας 50 m³/sec. Σε απόσταση 1350 m πριν την εκβολή της τάφρου στον Αχελώ υπάρχει ρυθμιστικό έργο με το οποίο η ροή μπορεί να γίνεται εναλλάξ αμφίδρομη, αλλά το έργο αυτό έχει αδρανοποιηθεί.

Γ. Προς αρδεύσιμες εκτάσεις της περιοχής των Κλεισορεμμάτων, έκτασης 10.000 στρεμμάτων. Η αποστράγγιση των εκτάσεων κατά τη διάρκεια του χειμώνα λαμβάνει χώρα στη λίμνη. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς ορισμένων αγροτεμαχίων που βρίσκονται γύρω από τη Λίμνη Λυσιμαχία, αφορά στη δημόσια περιουσία της Δ.Ε.Η. και κάποια από τα προαναφερόμενα αγροτεμάχια καλλιεργούνται ήδη εδώ και χρόνια από παραγωγούς. Ορισμένα από αυτά έχουν ενταχθεί στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου με βάση το οποίο κατανέμονται οι ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις, συνεπώς επιδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα υπόλοιπα αγροτεμάχια που έχουν πληγεί από την πλημμύρα αποτελούν ατομικές ιδιοκτησίες.

Επιτόπια επιστημονική έρευνα και μαρτυρίες των παραγωγών της περιοχής, αναφέρουν ότι το υφιστάμενο Δίκτυο Αποστράγγισης της πεδιάδας δεν είχε συντηρηθεί για πολλά χρόνια με έργα γεωτεχνικής διαχείρισης και καθαρισμού. Η κατάσταση αυτή επέτεινε την πλημμύρα που προκλήθηκε, καθώς οι κλάδοι αποστράγγισης του εν λόγω δικτύου υπερπληρώθηκαν από το νερό της βροχόπτωσης, με αποτέλεσμα την αδυναμία έγκαιρης αποστράγγισης των αγροτεμαχίων που καλύφθηκαν από νερό, τα οποία μετετράπησαν επί μακρόν σε εκτάσεις καλυμμένες από το βρόχινο νερό, λειτουργώντας ουσιαστικά ως ομβροδεξαμενές. Η μη συντήρηση του Δικτύου Αποστράγγισης μαζί με τις έντονες βροχοπτώσεις λειτούργησαν αθροιστικά ώστε η άνοδος της στάθμης των νερών της Λίμνης Λυσιμαχίας να καλύψει μεγάλη έκταση παρακείμενης γης. Τούτο δημιουργεί έντονα ερωτηματικά για την εύρυθμη λειτουργία και άρτια στελέχωση της αρμόδιας υπηρεσίας διαχείρισης του Αποστραγγιστικού Δικτύου (Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων Λυσιμαχίας).

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να πραγματοποιούνται ανελλιπώς εργασίες καθαρισμού των καναλιών αποστράγγισης και του καναλιού του Δίμηκου. Το κανάλι Δίμηκο είναι επιβαρυνόμενο από τις σημαντικές στεροπαροχές που του εκφορτίζουν χείμαρροι της περιοχής. Όταν εκτελούνται οι προαναφερόμενες εργασίες, δημιουργούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την ομαλή λειτουργία του αποστραγγιστικού δικτύου της Λυσιμαχίας, στοιχείο που συμβάλλει στην αειφόρο λειτουργία του και αποτρέπει κινδύνους πλημμυρών στην περιοχή.

Παράλληλα, το Αρδευτικό Δίκτυο έχει εγκαταληφθεί στην τύχη του, γεγονός που οδηγεί σε πολύ σημαντικές απώλειες νερού κατά τους θερινούς μήνες. Τα υφιστάμενα αρδευτικά έργα αφαιρούν μεγάλες ποσότητες νερού για την άρδευση μεγάλων εκτάσεων στις πεδιάδες

Αγρινίου, Μεσολογγίου και Λεσινίου, με αποτέλεσμα την εποχιακή διακύμανση της στάθμης της Λυσιμαχίας.

Η εγκατάλειψη του Αρδευτικού και Αποστραγγιστικού Δικτύου αποτελεί φαινόμενο τραγικό την εποχή της Κλιματικής Κρίσης, καθώς οι συνθήκες απαξίωσης μιας τόσο νευραλγικής δημόσιας υποδομής επιτείνουν την συρρίκνωση της τοπικής αγροτικής οικονομίας. Βαθμιαία και σταδιακά, μέσω της στρατηγικής αυτής εγκατάλειψης, η τοπική κοινωνία οδηγείται σε απόγνωση, οικονομικό μαρασμό και τελικά σε διαρκή απίσχυνση.

Μάλιστα, η συγκεκριμένη περιοχή έχει υποστεί ολέθρια πλήγματα μέσω της πλήρους αποσύνδεσης από την παραγωγή καπνού κατά τις προηγούμενες δεκαετίες, η οποία οδήγησε σε εγκατάλειψη μεγάλου τμήματος καλλιεργήσιμης γης και μη αντικατάσταση του από νέες δυναμικές καλλιέργειες, σε έλλειψη δημόσιου γεωτεχνικού επιστημονικού πειραματισμού με την κατάργηση του Ινστιτούτου Καπνού (πρώην Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικών Ερευνών), και στην παραμέληση αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών με οικολογικό προσανατολισμό αυτή την κρίσιμη περίοδο της κλιματικής αλλαγής.

Επιλέον, οι συνθήκες περιορισμού της κυκλοφορίας λόγω της πανδημίας Covid-19 με την επακόλουθη πτώση του τουρισμού και της κατανάλωσης επηρεάζουν πολύ αρνητικά την τοπική αγροτική παραγωγή -όπως, λ.χ., τις τιμές των εσπεριδοειδών, των ελαιοκομικών προϊόντων κ.ο.κ.. Χαρακτηριστικά, μεγάλες ποσότητες καρπών δεν συγκομίστηκαν, καθώς το σχετικό κόστος υπερβαίνει ενίοτε το προσδοκώμενο κέρδος για τους παραγωγούς.

Σε αυτό το διαμορφούμενο περιβάλλον λοιπόν, καθίσταται πρόδηλο, ότι χρειάζεται να υπάρξει έμπρακτη πρόνοια συντήρησης και ορθολογικής διαχείρισης υφιστάμενων δημόσιων υποδομών, σχεδιασμού πρόληψης και αντιμετώπισης ανάλογων μετεωρολογικών φαινομένων, και αναδιάρθρωσης της Αγροτικής Οικονομίας με κατευθύνσεις την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής και τη δημιουργία συνθηκών για εξαγωγές αγροτοδιατροφικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ιδιαίτερα κρίσιμο, επιπλέον, παραμένει το πρόβλημα της υποστελέχωσης των αρμόδιων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα την πλημμελή έως ανύπαρκτη άσκηση των καθηκόντων τους.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάσθε:

Πώς και πότε προτίθεστε να ενεργήσετε κατά λόγο αρμοδιότητάς σας προκειμένου να εκτελεστούν τα απαραίτητα έργα και να υλοποιηθεί ο στρατηγικός σχεδιασμός στα προαναφερθέντα ζητήματα;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Βουλευτής Α΄ Αθηνών, Μέρα25